

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat tanácsi határozatra az állat-egészségügyi kiadásokról szóló 90/424/EGK határozat módosításáról”

COM(2006) 273 final – 2006/0098 (CNS)

(2006/C 324/09)

2006. június 22-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. szeptember 8-án elfogadta. (Előadó: Leif E. Nielsen.)

Az EGSZB tisztújítására való tekintettel a Közgyűlés úgy határozott, hogy erről a véleményről az októberi plenáris ülésen szavaz, és az Eljárási Szabályzat 20. cikke értelmében főelőadót jelölt ki Leif E. Nielsen személyében.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. október 26-án tartott 430. plenáris ülésén egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az állatbetegségek megelőzését és az ellenük való védekezést célzó intézkedések uniós társfinanszírozási mechanizmusát fokozatosan alakították ki és a területen a mai napig megszerzett tapasztalatok ismeretében folyamatosan adaptálták. Ezt a mechanizmust azonban alaposabban újra kellene gondolni úgy, hogy figyelembe vegye a lehetséges fejleményeket, nem utolsósorban a kibővült kereskedelmet. Az EGSZB figyelemmel kíséri majd az e téren tett előrehaladást, és konstruktív szerepet kíván játszani e folyamat formai alakításában és érdemi tartalommal való megtöltésében.

1.2 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság javaslatát, amely jelenleg csak korlátozott módosításokat és kiigazításokat tartalmaz. Ezek megegyeznek az e területre vonatkozó általános politika előzetes értékelésében foglalt javaslatokkal, az egyszerűsített adminisztratív eljárások és a többéves tervezés lehetősége pedig mindenképpen kívánatos célkitűzések. Az EGSZB hasonlóképpen támogatja a kereskedelmi és behozatali eljárások számítógépesítése, valamint az integrált számítógépes állat-egészségügyi rendszerek pénzügyi támogatásáról szóló javaslatot. A betegségek és zoonózisok jegyzékére és a lista módosításának egyszerűsített eljárására vonatkozó javaslatok szintén célszerűnek tűnnek.

2. Háttér

2.1 Az Európai Bizottság elkezdte az EU teljes állat-egészségügyi politikájának a felülvizsgálatát. Ennek keretében megvizsgálják az állatbetegségek és a zoonózisok megfigyelésére, az ellenük való védekezésre és felszámolásukra jelenleg használt pénzügyi eszközök költséghatékonyságát, és mérlegelik, hogy

melyek azok a leghatékonyabb módok, amelyek által a gyártók érdekeltté tehető a szükséges megelőző intézkedések meghozatalában. Az elemzés eredményeitől függően a Bizottság a későbbiekben alternatív megoldásokat javasolhat a tagállamok pénzügyi támogatásának mikéntjére ⁽¹⁾. Pillanatnyilag az Európai Bizottság úgy döntött, hogy csak néhány, korlátozott kiigazítást javasol amelyek nem változtatnak az állatbetegségek és a zoonózisok felszámolása, az ellenük való védekezés és figyelemmel kísérésük szakpolitikai vonatkozásain. A javaslat csupán közvetlenül alkalmazandó és egyértelműen szükséges változtatásokat kíván végrehajtani, amelyekről a vizsgálat során kiderült, hogy hasznosak volnának.

2.2 Az Európai Bizottság javaslata egyszerűsíti az állatbetegségek és a zoonózisok felszámolását, az ellenük való védekezést és figyelemmel kísérésüket célzó nemzeti programok jóváhagyási és támogatási eljárásait. A javaslat szerint a programok egy eljárással akár hat évre is jóváhagyhatók és támogathatók. Mostanáig – bár a tagállamok benyújthattak többéves programokra vonatkozó kérelmeket – az Európai Bizottság egy évnél hosszabb időszakra nem tudta jóváhagyni az ilyen programok finanszírozását. Javasolja továbbá az állategészségügytel és az állati eredetű termékek körében az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos információs politika, illetőleg az integrált számítógépes állat-egészségügyi rendszerek ⁽²⁾ használata előmozdítását célzó finanszírozási előírások tárgyi hatályának kiterjesztését.

2.3 A jelenlegi szabályok értelmében pénzügyi támogatás 23 endemikus állatbetegség, továbbá 8 zoonózis és állatjárvány felszámolását, az ellenük való védekezést és figyelemmel kísérésüket célzó nemzeti programok finanszírozásával kapcsolatban

⁽¹⁾ Az elemzés alapját egy külső szakértők által elvégzett kiterjedt jelentés képezte (A közösségi állat-egészségügyi politika elemzése 1995–2004 és alternatív megoldások a jövőre, 2006. július 25., (http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/final_report_en.htm)).

⁽²⁾ A 90/424/EGK határozat 37a cikke pénzügyi támogatást irányoz elő az állat-egészségügyi importeljárások számítógépesítéséhez. Ezt az ún. Shift programot, valamint az állat-egészségügyi hatóságokat összekapcsoló Animo rendszert felváltotta a Traces integrált rendszer, amelyet 2005. január 1-je óta minden tagállamban kötelező alkalmazni.

a tagállamok számára felmerülő költségek fedezésére nyújtható ⁽³⁾. A Tanács a jegyzéket a Bizottság javaslatára minősített többséggel egészítheti ki vagy módosíthatja. A prioritások pontosabb meghatározására tekintettel az Európai Bizottság a társfinanszírozásra jogosult betegségek listájára felvett betegségek számának csökkentését javasolja. Az Európai Bizottság úgy érvel, hogy a jegyzék nagyrészt annak alapján készült, hogy milyen hatással vannak az egyes betegségek a közegészségügyre, illetőleg a nemzetközi és a Közösségen belüli kereskedelemre. Javasolja továbbá a betegségek és a zoonózisok jegyzékének összevonását és azt, hogy ugyanaz az eljárás vonatkozzék rájuk a közösségi pénzügyi hozzájárulás odaítélése tekintetében ⁽⁴⁾. Az Európai Bizottság szerint ennek célja az erőforrások hatékonyabb felhasználása és annak biztosítása, hogy a tagállamok prioritásai összhangban legyenek az uniós prioritásokkal és más nemzeti programokkal. Szintén javasolja, hogy a jegyzék bármiféle további módosítása a szabályozási eljárás szerint történjen. Az Európai Bizottság úgy érzi, hogy ez különösen érvényes az újonnan kialakuló, mind az állatok egészsége, mind a közegészségügy szempontjából kockázatot jelentő betegségek esetében.

3. Általános megjegyzések

3.1 A fertőző állatbetegségek és zoonózisok felszámolását, az ellenük való védekezést és figyelemmel kísérésüket célzó intézkedések közösségi társfinanszírozását a szóban forgó betegségek bonyolult természetéből és hatásaiból, valamint az ilyen jellegű fellépések jelentős költségvonzatából eredően mindig is élnék érdeklődés kísérte. A súlyos fertőző állatbetegségek elleni védekezéshez azonban világos finanszírozási eljárásokat kell bevezetni, és már a kezdetektől fogva és minden esetben garanciát kell vállalni, hogy azokban az esetekben, ahol le kell ölni az állatokat vagy meg kell semmisíteni a termékeket, az érintettek teljes körű kártérítést kapnak. Máskülönb fennáll a veszély, hogy ha egy súlyos, fertőző állatbetegség ténylegesen vagy gyaníthatóan felüti a fejét, a megtett intézkedések eredménytelenek lesznek, a várhatónál sokkal súlyosabb következményeket okozva. Ez különösen a nemzeti politikaalkotási folyamatra vonatkozik. Emellett a súlyos fertőző állatbetegség-járványok gyakran a nyilvánosság figyelmének középpontjába kerülnek, ami még akkor is komoly fogyasztói reakciókat vált ki, ha a járványnak nincs közvetlen és egyértelműen bizonyított élelmiszer-biztonsági vonzata.

3.2 A jobb piaci hozzáférés és kereskedelem, a hosszabb szállítási idők és az élőállatok különféle formában, egy helyen történő koncentrálódása növelik a betegségek terjedésének kockázatát és a megelőzés és védekezés pénzügyi vonzatát. Emiatt is szükség van a közösségi állat-egészségügyi politika teljes körű vizsgálatára, melynek során mélyrehatóbban elbí-

⁽³⁾ A nemzeti védekezési intézkedésekhez és programokhoz való hozzájárulás általában a kiadások 50 %-át, illetve a száj- és körömfájás esetében azok 60 %-át fedezi.

⁽⁴⁾ A meglévő lista a következő, termeléssel összefüggő betegségeket fedi: IBR/IPV, a szarvasmarhák enzootikus leukózisa, Aujeszky-féle betegség, salmonella pullorum, salmonella gallinarum, maedi visna és CAEV, Johnne-betegség (paratuberkulózis), mycoplasma gallisepticum és egyes, Franciaország tengerentúli megyéiben kórokozó-átvivő rovarok által terjesztett betegségek.

rálnak az állatbetegségek figyelemmel kísérésére, az ellenük való védekezésre és felszámolásukra jelenleg alkalmazott pénzügyi eszközök, valamint az állatállományok körében elvégzendő megelőző intézkedések költséghatékonyságát. Az EGSZB tevékeny részt kíván vállalni a nemzeti programokra vonatkozó megfelelő társfinanszírozási modellek kialakításában, nem utolsósorban azért, hogy összefüggőbb és hatékonyabb keretet adjon a magasabb fokú átláthatóságot biztosító élelmiszer-biztonsági politikának.

3.3 Ebben az összefüggésben az EGSZB sajnálja, hogy a meglévő szabályok nem világosak és bonyolultak, és ezért a következő felülvizsgálat részeként könnyebben érthető és összefüggőbb rendszert és a társfinanszírozási szabályok jobb osztályozását kéri majd. Éppen ezért az egész Unióban meg kell határozni az idevonatkozó jogszabályokat, és meg kell könnyíteni azok alkalmazását az állategészségügy és az élelmiszer-biztonság széles körű területén. Ez az Európai Bizottság és a tagállamok nemzetközi tevékenységét is támogatni fogja azáltal, hogy az EU kereskedelmi partnerei és szomszédai számára növeli az uniós jogszabályok érthetőségét és átláthatóságát. Az információk gyűjtése és terjesztése szintén segít biztosítani a szabályok eredményesebb végrehajtását.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az EGSZB úgy érzi, hogy a nemzeti programok többéves jóváhagyására és finanszírozására vonatkozó javaslat egyértelműen az adminisztratív egyszerűsítést szolgálja, és segít biztosítani a programok célkitűzéseinek eredményes végrehajtását. Hozzájárul továbbá a jobb és átláthatóbb adminisztrációhoz, ezáltal biztosítja a közösségi alapok jobb felhasználását.

4.2 Az aktuális állat-egészségügyi és élelmiszer-biztonsági információk gyűjtésére és terjesztésére szükség van az e területre vonatkozó jogszabályok színvonalasabb kidolgozása és végrehajtása érdekében. A továbbiakban különösen fontos lesz, hogy átláthatóbb közösségi jogszabályok szülessenek, és hogy azokról tájékoztassák az érintett hatóságokat, termelőket és fogyasztókat.

4.3 Az EGSZB tehát támogatja azt a javaslatot, hogy az EU pénzügyileg támogassa az állat-egészségügyi, állatjóléti és az állati eredetű termékekre vonatkozó élelmiszer-biztonsági területekre vonatkozó információs politika kidolgozását, ideértve olyan információs eszközök telepítését és fejlesztését, mint például a közösségi jogszabályokkal kapcsolatos információk gyűjtéséhez és tárolásához megfelelő adatbázis.

4.4 Hasonlóképpen helyes figyelembe venni az állatorvosi eljárások számítógépesítése során elért technikai fejlődést és

biztosítani az integrált számítógépes állat-egészségügyi rendszerek befogadásához, irányításához és karbantartásához szükséges erőforrásokat.

4.5 A társfinanszírozásra elvileg feljogosító állatbetegségek és zoonózisok jegyzéke magától értetődően tükrözik az ilyen betegségek és zoonózisok által mind a közegészségre, mind az állatokkal és állati eredetű termékekkel való nemzetközi és közösségen belüli kereskedelemre gyakorolt hatásokkal összhangban meghatározott prioritásokat. Az EGSZB egyetért azzal a javaslattal, mely szerint a hangsúlyt inkább zoonózisokra és a közegészségügyre, nem pedig az inkább a termeléssel kapcsolatos állatbetegségekre kellene helyezni, és támogatja a betegségek és a zoonózisok jegyzékének összevonására és az arra vonat-

kozó javaslatokat, hogy ugyanaz az eljárás vonatkozzék mindkettőre a közösségi pénzügyi hozzájárulás odaítélése tekintetében.

4.6 Természetesen a közösségi támogatásra pályázó, felszámolást, védekezést és figyelemmel kísérést célzó programokra vonatkozó technikai és információs követelményeket rendszeresen és időben frissíteni és adaptálni kell annak érdekében, hogy megfeleljenek a technikai és tudományos fejlődésnek és a programok végrehajtásából származó tapasztalatokról kapott visszajelzéseknek. Ezért a javaslattal összhangban az Európai Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy elfogadja ezeket a technikai kritériumokat – és szükség szerint frissítse őket – a szabályozási eljárás alkalmazásával.

Kelt Brüsszelben, 2006. október 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS
